

KASACIONI SUD ITALIJE

Presuda od 24.II 1962.

Zim Israel Navigation c/a Ditta
& Guggenheim e Avigdor Co. Ltd.

Teretnica - Oslobadjanje odgovornosti brodara - Klauzula kojom se brodar oslobadja odgovornosti za zakašnjenje mora biti posebno pismeno prihvaćena, pa i u slučaju kada se ugovor o prijevozu regulira prema stranom pravu - Ova klauzula o oslobodjenju spada medju veksatorne klauzule

U teretnici, na temelju koje je bio izvršen prijevoz tereta, bila je navedena klauzula da brodar ne odgovara za štetu nastalu zakašnjenjem broda. Budući da je došlo do zakašnjenja, medju strankama je nastao spor o naknadi štete. Brodar se u svoju korist pozivao na postojanje klauzule o teretnici koja ga oslobadja odgovornosti. Kasacioni sud je ispitivao valjanost te klauzule, pa je zauzeo slijedeće stajalište:

Predmetna klauzula spada u tzv. veksatorne klauzule /naročito otegotne klauzule/, pa je potrebno da bude, da bi imala pravni efekt prema brodarevu sukontrahentu, od toga sukontrahenta posebno pismeno prihvaćena. Na ovo ništa ne utječe okolnost da se ugovor o prijevozu inače regulira po stranom pravu.

/Dir.Mar. 1963, str.62/

B.J.

Bilješka.- Pitanje posebnog prihvaćanja veksatornih klauzula i kad se radi o ugovoru na koji se primjenjuje strano pravo, ni sam Kasacioni sud Italije nije rješavao uvijek jedinstveno. Ima presuda i u obratnom smislu, naime da posebno prihvaćanje takvih klauzula nije potrebno. Sud u gornjoj presudi nije naveo na koji bi način korisnik prijevoza /redovito krcatelj/ morao tu klauzulu prihvatiti. Da li je dovoljan samo njegov potpis na teretnici, ili pak treba da se uz potpis tačno navede da se i ta klauzula prihvaća. Stvar je svakako važna kako za naše brodere, tako i za ostale privredne faktore koji imaju trgovačke veze s Italijom. Po našem pravu /čl.51 st.1 t.4 Zakona o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova/ brodar može otkloniti svoju odgovornost za štetu nastalu zbog zakašnjenja. Redovita forma takvog oslobodjenja jest unašanje odgovarajuće klauzule u teretnici. Ni u okviru primjene našega prava nije sigurno kako bi značenje sudovi dali ovoj klauzuli teretnice ako nije

posebno prihvaćena, odnosno ako kreator ne supotpíše teretnicu, a osobito ako ona dodje u ruke trećega korisnika. Obzirom na stajalište gornje presude bilo bi uputno kada bi zainteresirani u koliko se radi o poslovima koji imaju veze s Italijom, i kada postoji mogućnost da će se sporazum raspravljati pred talijanskim sudovima zahtijevao da se supotpisom kreatorjevím na teretnici izričito navede da on pristaje na klauzulu kojom se brodar oslobadja odgovornosti zbog zakašnjenja. Na str. 20 ove publikacije objavljena je presuda našega suda koja, medju ostalim, tretira i pitanje prihvaćanja klauzula koje brodar samovoljno unese u teretnicu. Stajalište citirane presude može poslužiti kao putokaz i za ovakve vrsti sporova.

B.J.

KASACIONI SUD ITALIJE

Presuda od 22.III 1963.

Holandeska pomorska agencija
c/a Merzario

Šteta na teretu - Za utvrdjivanje štete mjerodavan je nalaz avarijskog komesara sastavljen u prisustvu osiguratelja i osiguravnik i u odsutnosti brodara, ako je brodaru na vrijeme bilo javljeno kada će se izvršiti pregled tereta - Mjerodavan je poziv i brodarevu agentu - Zapovjednik mora znati i poduzimati mjere za zaštitu tereta od vrućine

Brodar je primio na prijevoz teret koji je podložan kvaru od utjecaja vrućine. Bila je izdata čista teretnica. Na odredištu je ustanovljen kvar tereta, i to radi toga što zapovjednik nije poduzeo potrebne mjere za zaštitu tereta od atmosfere vrućine. Budući da je brodar odbio naknadu štete, spor je došao pred sud, i o njemu je raspravljala kasacija. Taj sud je obvezao brodara na naknadu štete iz slijedećih bitnih razloga:

Medju strankama je nesporno da je brodar izdao čistu teretnicu, da je teret u času ukrcanja bio u ispravnom stanju, te da je kvar nastao za vrijeme prijevoza. Prigovor brodarev da je šteta ustanovljena u njegovoj odsutnosti, pa da, prema tome, za njega tako učinjen nalaz nije mjerodavan, sud ocjenjuje kao neumjestan. Štetu je utvrdio avarijski komesar u prisutnosti predstavnika osiguratelja i ovlaštenika tereta. U postupku je ustanovljeno da je brodarevu agentu bio na vrijeme dostavljen poziv da prisustvuje utvrdjivanju štete. U ovim odnosima